

A FILMMŰVÉSZETI SZÖVETSÉG feladatairól

A Filmszakszervezet keretében néhány hete újjáalakult a Filmművészeti Szakosztály ideiglenes intéző bizottsága, amelynek elnökévé Fábri Zoltánt, titkárává Herskó Jánost választották. A szakosztály legfontosabb feladata, hogy rövid időn belül létrehozza a Filmművészeti Szövetség alakuló közgyűlését. Megkértük Fábri Zoltánt és Herskó Jánost, ismertessék a nem sokára megalakuló szövetség feladatait, terveit és programját.

— Az intéző bizottság alakuló ülésén — mondotta Fábri Zoltán — elhatároztuk, hogy a szövetséget filmművészeti életünk olyan fórumává fejlesszük, amelynek állásfoglalásaira, tanácsaira nemcsak mi magunk, hanem államunk vezetői is támaszkodhatnak. Valamennyien a párt művelődéspolitikai irányelvei alapján akarunk dolgozni, de tudjuk, hogy nem könnyű dolog az elveket a gyakorlatba átültetni. Igyekszünk majd a mindennapi alkotó munka közben felvetődő eszméi és művészi elvi kérdéseket tisztázni, filmművészetünk szocialista vonásainak erősítéséért, végső soron azért, hogy segíddkezzünk a szocialista realista magyar filmművészet megteremtésében.

— A tervek szerint hány tagja lesz a szövetségnek?

— Összesen körülbelül kétszáz filmművészt tart számon a szakszervezet — hangzik Herskó János válasza —, köztük rendezők, dramaturgok, díszlet- és jelmeztervezők, operatőrök, vágók, rajz- és bábfilmesek. A színészek a megalakuló színművészeti szövetség tagjai lesznek. Előreláthatólag 50—70 alapító taggal kezdni meg működését a szövetség, a többiek a későbbiek során kérhetik felvételüket. Az intéző bizottság úgy döntött, hogy mindazokat felvesszük a szövetségbe, akik a játék-filmgyártásban már komolyabb eredményeket értek el. Azok a filmművészek, akik még pályájuk kezdetén vannak, a Balázs-Béla-stúdióban dolgoznak, s a szövetség egyik feladata éppen az lesz, hogy ezeket a fiatalokat elvi és gyakorlati tanácsokkal támogassa,

minél előbb önálló munkához segítsen.

— Hogyan értékeli az ideiglenes intéző bizottság a magyar filmművészet eddig megtett útját?

— Az alakuló közgyűlést művészi vitával költjük össze, s ez a vita ad majd választ erre a kérdésre — fejtegeti Fábri Zoltán. — Addig is, amíg erre sor kerül, néhány szóval válaszolok a kérdésre. A magyar filmművészet igen tekintélyes rangot vívott ki, nemcsak idehaza, de nemzetközi fórumokon is. Az 1956—57. évi átmeneti visszaesés után 1958-ban újból létrejött néhány alkotás, amely méltó a korábbi évekhez. (Egy részük még bemutatott előtt áll.) Ilyen formán felmerülhet a kérdés: mi szükség van elméleti munkára, mikor a gyakorlat e nélkül is halad. A válasz: jó esztétikai, elméleti munkával bizonyára még gyorsabban haladhatunk, még jobb filmek születnek. Másrészt az elméleti gyengeség egy bizonyos idő múlva visszavetne bennünket. Segíteni akarjuk egymást, a mai élet ábrázoló, bátor, új filmek megteremtésében, leküzdve a helytelen esztétikai nézeteket.

— Kérjük, fejtsek ki bővebben, hogyan képzelik a mai életet ábrázoló filmekhez nyújtandó segítséget?

— Véleményünk szerint — feleli Herskó János —, a legfontosabb, hogy megvalósítsuk az egyes filmművészek kapcsolatát a való élet problémáival. Már eddig is történt kísérlet erre, így például baráti beszélgetésre hívtuk meg egyik nagyüzemünk párttitkárát. A jövőben is szeretnénk az élet legkülönbözőbb területein dolgozó embereket meghívni. Arra is gondolunk, hogy egy-egy rendező az eddiginél jobban bekapcsolódjék például egy-egy üzem, vagy falu kulturális életébe. Jó gyakorlatnak mutatkozik az is, ha a rendező egy-egy filmje elkészítése közben szerzett kapcsolatait később sem hanyagolja el, s a film elkészülte után is visszatér a faluba, vagy üzembe... Úgy látjuk, a mával foglalkozó magyar filmek többé-kevésbé

éppen azért vitathatók, mert a rendezők nem elég bátran, nem elég mélyen, nem elég elemzően vetik fel bennük a valódi, fájó és még megoldhatatlan problémákat. Természetesen nem hisszük, hogy egy-egy filmben meg is lehet oldani a problémákat, éppen ezért fontos, hogy legalább a feltérásukban legyünk utatmutatóan őszinték. Azt hiszem, helyes volna, ha nemcsak egymás filmjeinek esztétikai problémáiról vitáznánk, hanem arról rendezőnk ankétokat, mennyire igazán és életszerűen sikerült a valóság ábrázolása.

— Hallottuk, hogy a Filmművészeti Szövetség filmművész klubot akar létesíteni. Hogyan zajlik majd a klubélet?

— A filmművész klubot a SZOT támogatásával valósítjuk meg — hangzik Fábri Zoltán válasza. — Vetítőterem, érdekes művészi műsorok, viták, előadások, ankétok, a Herskó János említette meghívások, illetve az élet különböző területein dolgozó emberekkel való beszélgetések, hogy a sok terv közül csak néhányat említsék. A klubélettől várjuk a többi között a filmalkotók és filmkritikusok együttműködését is, illetve a kritikai élet fellendítését. Szeretnénk a kritikát közelebb hozni a filmművészet élő problémáihoz, segítséget nyújtani a filmkritikusoknak munkájuk elmélyítéséhez. Reméljük, ebben támaszkodhatunk a Színház- és Filmtudományi Intézetre is. Programba vesszük a filmművészek rendszeres találkozóit más művészekkel, így újságírókkal, írókkal, képzőművészekkel, s nem utolsósorban az új közönséggel.

— Visszatérve még egyszer a mindnyájunkat legjobban érdeklő problémához: a valóság ábrázolásához — melyek azok a témák, amelyekre elsősorban gondolnak?

— Nehéz erre válaszolni — mondja Herskó János —, illetve könnyű, hiszen azt is lehetne mondani: minden. Mégis, ha a mai élet problémáiról beszélünk, arra gondolunk, hogy e nagy témákon belül — mint a szozmozgalom fejlődése, az iparosodás problémái stb. —, az új módon jelentkező, emberi problémákat is szeretnénk ábrázolni. Ifjúság, család, házasság, erkölcsi és érzelmi témák...

— Gondoltak-e arra, hogy felvegyék, illetve kiszélesítsék a kapcsolatot a baráti országok és kapitalista országok művészeivel?

— Természetesen — feleli Fábri Zoltán —, hiszen fontos feladatunk, hogy megismerjük a világ filmművészetének jelenlegi állását, szoros kapcsolatot teremtsünk a Szovjetunió és a baráti országok, valamint a kapitalista országok haladó művészeivel. Megszervezzük a külföldi tanulmányutakat, és tapasztalatcseréket. Úgy gondoljuk, mindezek alapján komoly segítséget nyújthatunk az állami vezetőknek és munkáknak jelentős szerepe lehet az állami eszközök felhasználásának ellenőrzésében, művészeti díjak odaítélésében és más fontos kérdésekben. Az ideiglenes intéző bizottság tagjai megtiszteltetésnek veszik a rájuk háruló feladatot és valamennyien arra törekszünk, hogy segítsük a megalakítandó szövetség munkáját, amely igen komoly lépés lesz a filmművészet további fejlődésében.

P. Zs.

DONSKOJ ÚJ FILMALKOTÁSA

A francia lapok megemlékeznek Donszkoj új művéről, akinek legutóbbi filmje az »Anyá« két esztendővel ezelőtt került nagy sikerrel bemutatásra Franciaországban. A film címe: »A kis fehérlo, aki sír«. Meséje az 1830-as években játszódik Ukrajnában, és egy nagy szerelem történetét meséli el. A romantikus történet megrendítő képet ad a cárizmus embertelen világról és — a kritikák tanulsága szerint — Donszkoj művészetének új csúcstát jelent. Kiemelendő a film megkapó színei, amely a színesfilm új és eddig alig tapasztalt művészi lehetőségeit tárják fel. A francia kritika Eisenstein alkotómódszeréhez hasonlítja Donszkoj új művének művészi koncepcióját. A forgatókönyvet Irina Donszkoj írta és az egyik főszerepet Vera Donszkoj játssza a filmben.